

V2468/2007-38

X Ips 334/2010

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

UPRAVNO SODIŠČE LJUBLJANA
29-03-2012
PREJETO DNE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodnici in sodnik Martina Lippai, kot predsednica, ter Irena Badovinac-Bjelič in Bojan Dolenc, kot člana,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke Katje Kodre, kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: **ZDRUŽENJE SKLADATELJEV IN AVTORJEV ZA ZAŠČITO GLASBENE AVTORSKE PRAVICE SLOVENIJE – ZDRUŽENJE SAZAS** (prej: Zdrženje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije), Špruha 19, Trzin, ki jo po pooblastilu predsednika upravnega odbora Matjaža Zupana zastopa Odvetniška družba Rojs, Prelesnik in partnerji, o. p., d. o. o., Ljubljana, zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (prej: Ministrstvo za gospodarstvo), Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino, Kotnikova 6, Ljubljana,

zaradi avtorske in sorodnih pravic – ukrep nadzornega organa,

o reviziji tožeče stranke zoper sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije v Ljubljani U 2468/2007-38 z dne 25. 5. 2010,

na seji 29. februarja 2012

RAZSODILO:

- I. Revizija se zavrne.
- II. Revidentka sama trpi svoje stroške revizijskega postopka.

OBRAZLOŽITEV:

1. Z izpodbijano sodbo je sodišče prve stopnje na podlagi prvega odstavka 63. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) kot neutemeljeno zavrnilo tožbo tožeče stranke (v nadaljevanju revidentka) zoper sklep Urada RS za intelektualno lastnino (v nadaljevanju Urad), št. 331221-21/2007-11 z dne 26. 10. 2007. Z navedenim sklepom je Urad revidentki odredil, da odpravi kršitev določb Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/95, 9/2001, 30/2001, 43/2004, 17/2006, 114/2006 in 139/2006; v nadaljevanju ZASP), tako da ji je v I. delu izreka naložil, da v roku 15 dni od vročitve sklepa upravnemu organu pošlje splošni obračun, seznam rednih članov in skupne sporazume z združenji uporabnikov, v II. delu izreka pa, da mora revidentkina skupščina v roku treh mesecev od vročitve sklepa sprejeti: letno poročilo organov upravljanja in nadzora o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, njihovi delitvi, izvajanju sporazumov iz 156. člena ZASP ter sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami (1. točka), mnenje organov upravljanja in nadzora o revizijskem poročilu in mnenju pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja (2. točka), revidentkine ukrepe za odpravo nepravilnosti, ki jih je ugotovil pooblaščen revizor (3. točka), predlog finančnega načrta, ki vključuje plan stroškov poslovanja (4. točka), in letni načrt, ki bo v skladu s prvim odstavkom 153. člena ZASP obravnaval način delitve prihodka med avtorske honorarje in stroške poslovanja (5. točka).
2. V obrazložitvi izpodbijane sodbe sodišče prve stopnje navaja, da je glede na 162. člen ZASP Urad revidentki v I. delu izpodbijanega sklepa pravilno naložil posredovanje splošnega obračuna, seznama rednih članov in skupne sporazume z združenji uporabnikov. Strinja se tudi z oceno Urada, da revidentkina skupščina, ki je glede na 161. člen ZASP in 22. člen Statuta Združenja SAZAS, Ljubljana 2007 (v nadaljevanju Statut), pristojna za sprejem v izpodbijanem sklepu določenih aktov, ni obravnavala vseh aktov oziroma vseh vsebin, ki bi jih morala, zato ji je Urad utemeljeno naložil odpravo ugotovljenih nepravilnosti v II. delu izreka izpodbijanega sklepa. Izpodbijani sklep je določen v takšni meri, da je iz njega mogoče razbrati revidentkino obveznost. Iz obrazložitve je namreč jasno, da gre za akte, ki jih je revidentkina skupščina obravnavala na 10. redni seji dne 5. 7. 2007.

3. Zoper navedeno sodbo sodišča prve stopnje revidentka vloga revizijo, katere dovoljenost utemeljuje z razlogi iz 2. in 3. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1. Uveljavlja zmotno uporabo materialnega prava in bistveno kršitev pravil postopka. Vrhovnemu sodišču predlaga, da reviziji ugotodi in izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje spremeni, tako da tožbi ugotodi in izpodbijani sklep Urada odpravi ter s sodbo odloči o revidentkinih obveznostih oziroma podrejeno, da zadevo vrne Uradu v ponovno odločanje. Priglaša stroške postopka.
4. Tožena stranka v odgovoru na revizijo predlaga, da se revizija kot neutemeljena zavrne. Vsebinsko pritrjuje razlogom sodišča prve stopnje v izpodbijani sodbi.

K I. točki izreka

5. Revizija ni utemeljena.
6. Revizija je dovoljena na podlagi 2. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1 zaradi odločitve o pomembnih pravnih vprašanjih, ki so pojasnjena v nadaljevanju.
7. Revizija je izredno pravno sredstvo zoper pravnomočno sodbo sodišča prve stopnje (83. člen ZUS-1). Revizija se lahko vloži le zaradi bistvenih kršitev določb postopka v upravnem sporu iz drugega in tretjega odstavka 75. člena ZUS-1 (1. točka prvega odstavka 85. člena ZUS-1) in zaradi zmotne uporabe materialnega prava (2. točka prvega odstavka 85. člena ZUS-1) z razliko od pritožbe, s katero se glede na 2. točko prvega odstavka 75. člena ZUS-1 lahko izpodbija tudi pravilnost presoje postopka izdaje upravnega akta. Revizije ni mogoče vložiti zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja (drugi odstavek 85. člena ZUS-1). Revizijsko sodišče izpodbijano sodbo preizkusi samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni, pri čemer pa po uradni dolžnosti pazi na pravilno uporabo materialnega prava (86. člen ZUS-1). V tem obsegu je bil izveden sodni preizkus utemeljenosti revizije v obravnavani zadevi.
8. Pristojni organ za opravljanje upravnih in strokovnih nalog na področju varstva industrijske lastnine in varstva avtorskih ter sorodnih pravic je glede na določbe 30. in 42. člena Zakona o državni upravi (v nadaljevanju ZDU) ter 6. člen Uredbe o organih v sestavi ministrstva (v nadaljevanju Uredba) Urad, ki po prvem odstavku 162. člena ZASP nadzoruje, ali kolektivna organizacije izvaja naloge v skladu s tem zakonom. Po drugem odstavku 162. člena ZASP lahko Urad od kolektivne organizacije kadarkoli zahteva poročila o poslovnih zadevah in tudi vpogled v poslovne knjige in druge poslovne dokumente v potrebnem obsegu na podlagi obrazložene in natančne pisne zahteve za pregled predmeta, določenega v zahtevi. Določba četrtega odstavka 162. člena ZASP, ki pojasnjuje, kateri so tisti dokumenti, ki so lahko predmet nadzora in jih zato tudi primeroma (in ne

taksativno) našteva, določa, da mora kolektivna organizacija posredovati pristojnemu organu predvsem: 1. spremembe statuta, 2. skupne sporazume z združenji uporabnikov, 3. tarife in njihove spremembe, 4. sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami, 5. sklepe skupščine kolektivne organizacije, 6. letna poročila in poročilo revizijske gospodarske družbe skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije s tem zakonom, notranjimi akti kolektivne organizacije in sporazumi, ki jih je kolektivna organizacija sklenila z drugimi. Navedene določbe 162. člena ZASP torej po presoji Vrhovnega sodišča pomenijo, da lahko Urad za potrebe nadzora nad kolektivno organizacijo zahteva vse poslovne dokumente, ki jih potrebuje glede na obseg nadzora, ki ga opravlja, pri čemer mora v obrazloženi pisni zahtevi navesti, kaj nadzoruje in s katerimi podatki mora biti seznanjen, tako da je mogoče preveriti, ali je zahteva podana zaradi potreb izvajanja nadzora. Glede na navedene določbe ZASP niso utemeljeni revizijski očitki o neprimernosti zahtevanih dokumentov (navedbe, ki se nanašajo na neutemeljenost zahteve za posredovanje splošnega obračuna in seznama rednih članov), saj jih je Urad zahteval in svojo zahtevo tudi ustrezno pojasnil.

9. Ob upoštevanju določb 162. člena ZASP ter dejanskega stanja te zadeve, ki ga je ugotovilo sodišče prve stopnje in na katerega je Vrhovno sodišče v revizijskem postopku vezano, je po presoji Vrhovnega sodišča pravilen tudi zaključek sodišča prve stopnje, da je Urad, ki je v okviru opravljanja nadzora pri revidentki preverjal delitev zbranih sredstev in način zagotavljanja uravnotežene obravnave vseh njenih članov, kar je tudi obrazložil, revidentki utemeljeno naložil odpravo ugotovljenih nepravilnosti in posredovanje zahtevanih listin, saj jih revidentka kljub predhodnim pisnim zahtevam Urada ni posredovala.
10. Glede na ugotovitve sodišča prve stopnje je Urad namreč kopijo splošnega obračuna pisno zahteval dne 28. 9. 2007 in nato ponovno na sestanku dne 4. 10. 2007, pri čemer je posredovanje utemeljil s potrebo po preveritvi delitve zbranih sredstev. Urad je z revidentko sicer že dne 25. 9. 2007 na sestanku (sklicanem na revidentkino prošnjo z dne 5. 9. 2007, da bi pojasnila način obračuna za leto 2006) razpravljal o načinu obdelave in delitvi sredstev za splošni obračun za leto 2006. Tudi po presoji Vrhovnega sodišča je Urad splošni obračun, ki po 6. členu Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev (v nadaljevanju Pravilnik) predstavlja podlago za delitev avtorskih honorarjev, zahteval z namenom preveritve ustreznosti načina delitve zbranih sredstev, kar je tudi ustrezno pisno obrazložil. Glede na navedeno je tudi neutemeljen revizijski očitek o nedoločnosti izreka glede predložitve splošnega obračuna.
11. Po presoji Vrhovnega sodišča sta tudi sporazuma (sporazum z radijskimi postajami posebnega pomena ter sporazum s kabelskimi operaterji) natančneje določena v obrazložitvi izpodbijanega sklepa Urada, iz podatkov upravnega spisa

pa je tudi razvidno, da je Urad sporazum s kabelskimi operaterji pisno zahteval dne 28. 9. 2007, o sporazumu z radijskimi postajami posebnega pomena pa sta se revidentka in Urad pogovarjala na sestanku dne 4. 10. 2007, saj je bil kot tak označen v revidentkinem poslovno-finančnem načrtu za leto 2007 in je Urad zato sklepal, da je bil sprejet. Zato so neutemeljene tudi revidentkine navedbe o nedoločnosti izreka glede predložitve skupnih sporazumov. Vrhovno sodišče še pojasnjuje, da je revidentka v 15 dneh po prejemu izpodbijanega sklepa Uradu poslala Sporazum za uporabo glasbenih del preko juke boks aparatov in Dodatek k memorandumu glede avtorskih in sorodnih pravic za televizijske in radijske programe, ki se retransmisirajo po kabelskih sistemih v Sloveniji in tako izpolnila zakonsko obveznost predložitve sporazumov, vendar pa se obstoj obveznosti presoja glede na čas izdaje sklepa, takrat pa je obveznost predložitve še obstajala.

12. Urad je v postopku nadzora preverjal tudi, kako se zagotavlja uravnotežena obravnava članov oziroma ali jim revidentka omogoča, da jo kontrolirajo, saj revidentkini člani v notranjem razmerju glede na Statut (redni in zunanji člani) niso bili v enakem položaju, kar je tudi obrazložil, revidentka pa mu kljub njegovi pisni zahtevi z dne 10. 10. 2007 seznama rednih članov ni posredovala. Zato je po presoji Vrhovnega sodišča izpodbijani sklep Urada tudi v tem delu pravičen.
13. Vrhovno sodišče se tudi strinja s stališčem sodišča prve stopnje glede pravilnosti naložitve odprave ugotovljenih nepravilnosti v II. delu izpodbijanega sklepa.
14. Po prvem odstavku 161. člena ZASP mora namreč kolektivna organizacija za vsako poslovno leto v roku šestih mesecev po njegovem zaključku sprejeti oziroma pridobiti: 1. letna poročila organov upravljanja in nadzora o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, njihovi delitvi, poslovanju kolektivne organizacije, izvajanju sporazumov iz 156. člena tega zakona ter sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami; 2. poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljenem pregledu računovodskih izkazov skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije s tem zakonom, notranjimi akti kolektivne organizacije in sporazumi, ki jih je ta sklenila z drugimi; 3. mnenje organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke; 4. ukrepe, če je pooblaščen revizor ugotovil nepravilnosti v njenem poslovanju; 5. predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto, ki vključuje plan stroškov njenega poslovanja.
15. V 22. členu Statuta je določeno, da ima revidentkina skupščina izključno pristojnost, da med drugim: po 2. točki pregleda in sprejme letna poročila revidentkinih organov; po 3. točki pregleda in sprejme poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljenem revidiranju računovodskih izkazov ter revidentkinem poslovanju za poslovno leto, skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja društva z zakoni in drugimi

predpisi; po 4. točki sprejme mnenje revidentkinih organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke in predlagane ukrepe, če pooblaščen revizor ugotovi nepravilnosti v revidentkinem poslovanju; po 8. točki sprejme letni načrt in po 9. točki potrdi finančno poročilo in finančni načrt ter poslovno poročilo in poslovni načrt, ki vključuje predviden plan stroškov.

16. Po presoji Vrhovnega sodišča dejstvo, da revidentkina skupščina ni sprejela aktov, navedenih v izpodbijanem sklepu Urada, predstavlja kršitev 3. točke prvega odstavka 161. člena ZASP, saj je revidentka za sprejetje teh aktov v 22. členu Statuta v skladu z zakonom pooblastila revidentkino skupščino kot zbor njenih članov. Po prvi točki 148. člena ZASP je namreč statut kolektivne organizacije akt, ki določa organe in njihova pooblastila in mora biti glede na prvo točko prvega odstavka 149. člena ZASP v skladu z zakonom, sicer je to razlog za zavrnitev dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic.
17. Glede na navedeno Vrhovno sodišče pritruje stališču sodišča prve stopnje, da je Urad revidentkini skupščini pravilno naložil, da takšne akte oziroma ustrezno dopolnjene akte sprejme, saj je glede na ugotovitve sodišča prve stopnje, da je iz zapisnika 10. redne revidentkine skupščine z dne 5. 7. 2007 razvidno, da le-ta ni obravnavala vseh aktov oziroma vseh vsebin, ki bi jih glede na 161. člen ZASP in 22. člen Statuta morala. Sodišče prve stopnje je tudi pravilno zaključilo, da je iz obrazložitve izpodbijanega sklepa Urada razvidno, da gre za akte, ki jih je revidentkina skupščina obravnavala na redni seji leta 2007, iz tožbenih navedb in pripravljanih vlog pa tudi izhaja, da je bilo revidentki jasno, odpravo katerih pomanjkljivosti ji Urad nalaga, le strinjala se ni, da gre za pomanjkljivosti, saj je revidentka s temi akti in njihovo vsebino izpodbijala ugotovitve Urada vse do pripravljalne vloge z dne 22. 1. 2009. Zato so neutemeljene revizijske navedbe o nedoločnosti izreka zaradi nedoločitve leta, na katerega se akti nanašajo, in ker izrek ne določa, da gre za dopolnitev že sprejetih aktov.
18. Ugovorov, ki so po naravi bodisi ugovori zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja oziroma ugovori, ki so po naravi kršitve pravil postopka izdaje upravnega akta, Vrhovno sodišče, kot je že bilo pojasnjeno, v reviziji ne obravnava (prvi odstavek 85. člena v zvezi s prvim odstavkom 75. člena ter drugi odstavek 85. člena ZUS-1). Zato niso pravno upoštevne revidentkine navedbe glede kršitve načela zaslišanja stranke po 9. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP). Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem po presoji Vrhovnega sodišča tudi ustrezno obrazložilo, zakaj po njegovi presoji to načelo ni bilo kršeno, saj se je postopek začel s pozivom za predložitev listin, pred izdajo izpodbijanega sklepa pa sta bila z revidentko opravljena dva sestanka, o katerih sta sestavljena zapisnika, s katerima je bila revidentka tudi seznanjena. Zato je

neutemeljeno sklicevanje na neenotno sodno prakso sodišča prve stopnje (zadevi I U 25/2009 in I U 776/2009, kjer je sodišče prve stopnje tožbi sicer ugodilo zaradi kršitve načela zaslišanja stranke, vendar gre tam za drugačno dejansko stanje kot v obravnavani zadevi) in v zvezi s tem uveljavljana kršitev 22. člena URS.

19. Iz istega razloga (ugovor zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja) tudi niso pravno upoštevne revidentkine navedbe, da sprejeto letno poročilo vsebuje dovolj natančne podatke o delitvi sredstev, da je že sprejeti letni načrt vseboval plan stroškov in da revizor v poročilu ni ugotovil nepravilnosti, glede katerih bi bilo treba sprejeti ukrepe za odpravo nepravilnosti. Navedbe, da se izpodbijane sodbe v tem delu ne da preizkusiti, pa so neutemeljene, saj je sodišče prve stopnje ustrezno obrazložilo, da po njegovi presoji na podlagi podatkov letnega poročila za poslovno leto 2006 ni mogoče preizkusiti zakonskih oziroma statutarnih zahtev o delitvi zbranih sredstev, ki niso bila prikazana dovolj transparentno. Glede na kompleksnost pravil o delitvi bi bilo treba poznati tudi druge parametre, predpisane v 26. členu Pravilnika (splošni obračun). Tudi ni razviden kriterij delitve (ob siceršnjem pravilu dejanskega obsega uporabe) sredstev promocijskega sklada. Sodišče prve stopnje je tudi v zadostni meri obrazložilo, da predlog finančnega načrta ni ustrezno razdelan, saj bi glede na zakonsko zahtevo po neprofitnem revidentkinem delovanju, zaradi presoje, ali gre zgolj za stroške njenega delovanja, poleg vrednostne ocene stroškov, moral vsebovati tudi obrazloženo oceno predvidenih prihodkov. Sodišče prve stopnje se v izpodbijani sodbi res ni posebej opredelilo do tožbenih navedb, da iz mnenja revizorke nepravilnosti niso razvidne, je pa ocenilo kot pravilen izpodbijani sklep Urada, iz katerega je razvidno, da so se sredstva, ki jih je revidentka prejela kot plačilo terjatev, nastalih v letih pred letom 2005, delila med avtorje na podlagi točk, ki so jih posamezni avtorji dosegli za predvajanje v letu 2005, ne pa v letih, na katera so se prejeta plačila nanašala. Zato bi bila po mnenju revizorke delitev prejetih plačil na podlagi točk, ki so jih avtorji dosegli v letu, na katerega se prejeto plačilo nanaša, bolj skladna z načeli delitve avtorskih honorarjev, določenimi v Statutu.
20. Neutemeljeni so tudi revizijski očitki o tem, da se sodišče prve stopnje ni opredelilo do ključnih tožbenih navedb. Sodišče prve stopnje se je do bistvenih navedb opredelilo, do nebistvenih pa se mu po presoji Vrhovnega sodišča ni treba opredeljevati (prvi odstavek 360. člena Zakona o pravnem postopku - v nadaljevanju ZPP, v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1).
21. Glede na navedeno je Vrhovno sodišče revizijo kot neutemeljeno zavrnilo na podlagi 92. člena ZUS-1.

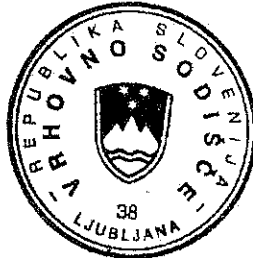
K II. točki izreka

22. Revidentka v skladu z določbami prvega odstavka 154. člena in prvega odstavka 165. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1 sama trpi svoje stroške revizijskega postopka, saj z revizijo ni uspela.

Ljubljana, 29. februar 2012

Predsednica senata:

Martina Lippai, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Podpis pristojnega delavca sodišča:

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.